

Sak 370 Høringsuttalelse - Forslag til endringer av alkohollovgivningen - Byrådssak 231 av 19.11.2009

Sendt til byrådet.

Bystyret har behandlet saken i møtet 16.12.2009 sak 370

FORSLAG:

Forslag fremsatt i komiteen:

Karima Abd-Daif på vegne av A, Erling Folkvord på vegne av R og Aud Kvalbein på vegne av KrF fremmet følgende tilleggsforslag til pkt. 2.1 Reduserte skjenketider:

Oslo kommune støtter forslaget fra Helse- og omsorgsdepartementet om å endre alkohollovens maksimumstid for skjenking med en time fra klokka 03 til 02. Dette er et godt kriminalitetsforebyggende tiltak, siden sammenhengen mellom vold og lange åpningstider på skjenkestedene er så godt vitenskapelig dokumentert.

Marianne Borgen på vegne av SV fremmet følgende alternative forslag til byrådets innstilling pkt. 2.1:

Ad pkt 2.1 Maksimaltider for skjenking av alkoholholdig drikk, jfr. alkoholloven § 4-4
Oslo kommune har som utgangspunkt at kommunene besitter stor kunnskap om lokale forhold, så også innenfor det alkoholpolitiske området. For at kommunene skal ta ansvar for en helhetlig alkoholpolitikk, må disse også ha ansvar for forvaltningen av skjenkemyndigheten.

Kunnskap om lokale forhold og utfordringer gjør også at kommunene er de som best kan vurdere ulike åpningstider i ulike områder, samt eventuelle reduksjoner i antallet skjenkesteder for de mest belastede områdene. I enkelte områder i Oslo vil særlige hensyn tilsi en restriktiv skjenkepolitikk. I andre områder vil det være større rom for å utøve fleksibilitet og variasjon i skjenketidene. Det er derfor viktig for kommunene å ha friheten til å fastsette varierte skjenketider.

For Oslo kommunes vedkommende er også bydelene tillagt en rolle i skjenkepolitikken, nettopp ut fra deres kunnskap om lokale forhold. Oslo kommune ønsker at de bydeler som har dette som en forsøksordning fortsatt skal ha denne rollen og myndigheten når det gjelder åpningstider.

Oslo kommune mener på denne bakgrunn at de gjeldende bestemmelser i alkoholloven hva angår maksimaltider for skjenning er et godt utgangspunkt for å utøve lokaldemokrati, og lokal skjønnsutøvelse, når det gjelder hva som bør være skjenketidene lokalt.

Karima Abd-Daif på vegne av A, Marianne Borgen på vegne av SV, Erling Folkvord på vegne av R og Aud Kvalbein på vegne av KrF fremmet følgende forslag til pkt. 2.2 Midlertidig prøveordning på kontroll siden:

Oslo kommune støtter Helse- og omsorgsdepartementets forslag til en midlertidig prøveordning når det gjelder kontroll av kommunale salgs- og skjenkebevillinger. I de tilfelle der det avdekkes brudd på alkohollovens formålsbestemmelser og andre paragrafer i loven, må dette føre til reaksjoner. Alkoholloven forbyr overskjenking, men studier som SIRUS har gjort, viser at dette i stor grad skjer. I dag avdekker kontrollvirksomheten for få overtredelser, og dette fører for sjelden til reaksjoner. Det må være et hovedprinsipp at skjenkebevilling skal være vanskelig å få og lett å miste. Skjenkestedene må kontrolleres hyppig, og brudd på salgs- og skjenkebestemmelsene må gi klare konsekvenser. Oslo kommune mener det er et godt forslag og et viktig grep å igangsette en prøveordning der kontrollørene gis myndighet til å foreta umiddelbar inndragning av salgs- eller skjenkebevillinger. For å kunne delta i prøveordningen må kontrollørene ha grundig opplæring.

Forslag fremsatt i bystyret:

Ola Elvestuen på vegne av V fremmet følgende alternativ til byrådets innstilling til pkt. 2.1, siste avsnitt:

Oslo kommune vil på denne bakgrunn gå imot innskrenkninger i maksimaltid for skjenking av alkoholholdige drikker fra klokken 03.00 til kl. 02.00. Lovens gjeldende maksimaltid klokken 03.00 opprettholdes.

Erling Folkvord på vegne av R fremmet følgende tilleggsforslag til pkt. 2.2:

En slik opplæring må inneholde nødvendig bransjekunnskap og juridisk kompetanse til å kunne fatte vedtak om umiddelbar inndragning av salgs- eller skjenkebevilling. Det bør stilles krav om at kontrollørene er fast, kommunalt ansatte, for å sikre at de har den nødvendige kompetansen.

Erling Folkvord på vegne av R fremmet følgende alternative forslag til pkt. 2.4:

Oslo kommune har ingen kommentar til forslaget om å unnta auksjoner mellom næringsdrivende fra forbudet i alkoholloven § 8-6 første ledd. Oslo kommune har ingen kommentar til forslaget om å gi AS Vinmonopolet rett til å avholde auksjon av alkoholholdig drikk for private.

Votering:

A, R og KrFs tilleggsforslag til pkt. 2.1 ble forkastet mot 23 stemmer (A, R og KrF). SVs alternative forslag til pkt. 2.1 ble vedtatt mot 14 stemmer (F, R og KrF).

Byrådets innstilling pkt. 2.1, minus siste setning, ble vedtatt mot 29 stemmer (A, SV, R og KrF).

Vs alternative forslag til pkt. 2.1, siste setning, ble vedtatt mot 23 stemmer (A, R og KrF).

Byrådets innstilling pkt. 2.1, siste setning, ble ikke tatt opp.

Byrådets forslag, pkt. 2.2, ble forkastet mot 25 stemmer (H og F).

Helse- og sosialkomiteens innstilling pkt. 2.2 ble vedtatt mot 29 stemmer (H, F og V).

Rs tilleggsforslag til pkt. 2.2. ble forkastet mot 3 stemmer (R).

Rs alternative forslag til pkt. 2.4 ble forkastet mot 3 stemmer (R)

Helse- og sosialkomiteens innstilling, unntatt pkt. 2.1 og 2.2, ble enstemmig vedtatt.

Etter dette er bystyrets vedtak:

Bystyret avgir følgende høringsuttalelse til hørings-saken om endringer i alkohollovgivningen:

1. Forslag til endringer i lovverket i henhold til departementets høringsbrev dater 23.09.09

2.1 Maksimaltider for skjenking av alkoholholdig drikk, jfr. alkoholloven § 4-4

Oslo kommune har som utgangspunkt at kommunene besitter stor kunnskap om lokale forhold, så også innenfor det alkoholpolitiske området. For at kommunene skal ta ansvar for en helhetlig alkoholpolitikk, må disse også ha ansvar for forvaltningen av skjenkemyndigheten.

Kunnskap om lokale forhold og utfordringer gjør også at kommunene er de som best kan vurdere ulike åpningstider i ulike områder, samt eventuelle reduksjoner i antallet skjenkesteder for de mest belastede områdene. I enkelte områder i Oslo vil særlige hensyn tilsi en restriktiv skjenkepolitikk. I andre områder vil det være større rom for å utøve fleksibilitet og variasjon i skjenketidene. Det er derfor viktig for kommunene å ha friheten til å fastsette varierte skjenketider.

For Oslo kommunes vedkommende er også bydelene tillagt en rolle i skjenkepolitikken, nettopp ut fra deres kunnskap om lokale forhold. Oslo kommune ønsker at de bydeler som har dette som en forsøksordning fortsatt skal ha denne rollen og myndigheten når det gjelder åpningstider.

Oslo kommune mener på denne bakgrunn at de gjeldende bestemmelser i alkoholloven hva angår maksimaltider for skjenking er et godt utgangspunkt for å utøve lokaldemokrati, og lokal skjønnutøvelse, når det gjelder hva som bør være skjenketidene lokalt.

Alkohol er et lovlig nytelsesmiddel og skadevirkningene må kunne begrenses ved andre virkemidler enn den foreslåtte innskrenkningen. Det anses som et gode for byens befolkning og tilreisende at utelivet har et bredt tilbud også med hensyn til åpningstider. I henhold til tall fra Helsedirektoratet har Norge et lavt alkoholkonsum sammenliknet med andre land i Europa. Norge har et alkoholkonsum på 5,81 liter per innbygger, mens Frankrike har et konsum på 13,54 og Tyskland på 12,89. I tillegg bemerkes at det er en liten del av det totale alkoholkonsumet som konsumeres på skjenkesteder.

Departementet tar utgangspunkt i at forskning viser at det blir flere voldstilfeller når alkoholkonsumet stiger. Oslo kommune anser at en reduksjon i skjenketidene fra klokken

03.00 til 02.00 ikke vil være avgjørende for å få redusert antall tilfeller av vold. Det er utøvelsen av serveringsstedenes skjenkebevilling som vil være avgjørende for å unngå overskjenking av gjestene. Mårettede kontroller fra bevillingsmyndigheten skjerper derimot aktsomhetsplikten på serveringsstedene uansett stengetid. I Oslo er det stedene i sentrum og i nærliggende sentrumsområder som kan benytte seg av utvidede åpningstider. Andre steder kan søke på særskilt grunnlag. Det legges stor vekt på bydelenes uttalelser.

Virkemiddelet for å hindre tilfeller av vold i forbindelse med serveringssteder må derfor være å senke terskelen for hva som anses for overstadig beruselse og skjerpe kontrollene med hensyn til aktsomhetsplikten ved servering av alkohol spesielt før serveringsstedenes stengetid.

Det er videre en reell fare for at bråk og voldstilfeller vil øke dersom alle utesteder i sentrum stenger kl 02.00. Det vil føre til at flere personer enn i dag skal hjem fra sentrum på samme tid, hvilket medfører taxikøer og mer folk som oppholder seg i sentrumsgatene.

Oslo kommune mener at den enkelte kommunes frihet til selv å utforme en lokalt tilpasset alkoholpolitikk innenfor lovens rammer er svært viktig. Kommunene er selv nærmest til å vurdere de lokale forhold og utfordringene som melder seg innenfor alkoholpolitikken. Høringsutkastet kommer ikke med noe statistisk materiale som underbygger høringsuttalelsen med hensyn til eventuelle virkninger av redusert skjenketid til klokken 02.00.

Oslo som Norges hovedstad og landets største by er ikke sammenlignbar med andre kommuner i Norge. Byen har langt flere skjenkesteder og innbyggere, og en reduksjon av skjenketiden vil derfor ikke gi samme resultat i Oslo som i mindre kommuner. Oslo som storby må også kunne konkurrere med andre storbyer med hensyn til tilgjengelighet for tilreisende og turister.

Alkoholloven stiller krav om en alkoholpolitisk handlingsplan for den enkelte kommune. I Oslo inneholder denne planen flere viktige tiltakspunkter som skal forebygge skadevirkninger av alkohol. Virkemidlene er blant annet effektiv hjemtransport på natten, bedre kontrollvirksomhet knyttet til skjenke- og utsalgssteder, strenge sanksjoner ved overtredelse av alkoholloven, og regler for hvilke steder som kan få innvilget utvidelse av skjenketiden utover normaltiden.

Oslo kommune vil på denne bakgrunn gå imot innskrenkninger i maksimaltid for skjenking av alkoholholdige drikker fra klokken 03.00 til kl. 02.00. Lovens gjeldende maksimaltid klokken 03.00 opprettholdes.

2.2 Midlertidig prøveordning på kontrollsiden

Oslo kommune støtter Helse- og omsorgsdepartementets forslag til en midlertidig prøveordning når det gjelder kontroll av kommunale salgs- og skjenkebevillinger. I de tilfelle der det avdekkes brudd på alkohollovens formålsbestemmelser og andre paragrafer i loven, må dette føre til reaksjoner. Alkoholloven forbyr overskjenking, men studier som SIRUS har gjort, viser at dette i stor grad skjer. I dag avdekker kontrollvirksomheten for få overtredelser, og dette fører for sjelden til reaksjoner. Det må være et hovedprinsipp at skjenkebevilling skal være vanskelig å få og lett å miste. Skjenkestedene må kontrolleres hyppig, og brudd på salgs- og skjenkebestemmelsene må gi klare konsekvenser. Oslo kommune mener det er et godt forslag og et viktig grep å igangsette en prøveordning der kontrollørene gis myndighet til å foreta umiddelbar inndragning av salgs- eller skjenkebevillinger. For å kunne delta i prøveordningen må kontrollørene ha grundig opplæring.

2.3 Lokale produsenter av alkoholholdige drikkevarer

Oslo kommune har ingen kommentarer til forslaget om ny forenklet ordning for tilvirkning av alkoholholdig drikk som inneholder inntil 4,7 volumprosent alkohol for salg i egen virksomhet.

2.4 Endringer i forbudet mot auksjon for alkoholholdig drikk

Det foreslås å unnta auksjoner mellom næringsdrivene fra forbudet i alkoholloven § 8-6 første ledd som fastslår at det er forbudt å auksjonere bort eller bruke alkoholholdig drikk som gevinst eller premie. Videre foreslås det at AS Vinmonopolet gis rett til å avholde auksjon av alkoholholdig drikk for private.

Oslo kommune ser positivt på at det gis mulighet for næringen og private, gjennom Vinmonopolet, å lovlig omsette allerede omsatt alkoholholdig drikk. Oslo kommune ser behovet for å kunne omsette alkoholholdig drikk ved f.eks. konkurs eller omstilling av bedrifter.

Oslo kommune slutter seg til departementets forslag om å tillate auksjon av alkoholholdig drikk.

2.5 Gebyrer

Departementet vil legge opp til en mer jevnlig justering av gebyrene i tråd med endringer i konsumprisindeksen.

Oslo kommune støtter forslaget om å justere gebyrene i tråd med konsumprisindeksen, og ser ikke behovet for å sende endringer i gebyrsatsene i tråd med konsumprisutviklingen på høring.

2.6 Aldersbestemmelsene

Departementet foreslår å gjøre unntak fra aldersgrensebestemmelsene for den som selger, utleverer eller skjenker alkoholholdig drikk, når denne har fagbrev som resepsjonist.

Oslo kommune har ingen kommentarer til endringsforslaget så lenge kravet til tilstrekkelig opplæring i alkohollovens bestemmelser ivaretas.

2.7 Unntak fra tvisteloven § 1-5

Departementet forslår at det tas inn i alkoholloven en bestemmelse som gjør unntak fra tvisteloven § 1-5, slik at søksmål kan rettes mot kommunen.

Oslo kommune slutter seg til forslaget.

2.8 Statistikkinformasjon

Det foreslås at kommunene pålegges en plikt til å gi informasjon til Sirius som årlig foretar en undersøkelse av kommunenes forvaltning av alkoholloven.

Oslo kommune sender hvert år inn spørreskjema om kommunens forvaltning av alkoholloven til Sirius og ser ikke noe problem med å lovregulere en plikt til å gi slik informasjon..

Allikevel vil kommunen stilles spørsmål om det er nødvendig å lovfeste dette i alkoholloven. Det vises til at det i "Kommunenes forvaltning av alkoholloven 2008" fremkommer at det i

2007 kun var 15 kommuner av totalt 431 som ikke besvarte undersøkelsen. I tillegg vises det i rapporten til at svarprosenten i alle år har vært mellom 95 til 99 prosent.

Dersom informasjonsplikten skal lovreguleres anser Oslo kommune det mest hensiktsmessig å regulere plikten i Rapporteringsforskriften, da denne forskriften spesifikt regulerer avgivelse av informasjon til bruk i nasjonale informasjonssystemer. Alkoholloven derimot regulerer i hovedsak bevillinghaveres plikter og rettigheter og ikke kommunenes plikter i forhold til utveksling av informasjon til nasjonalt formål og statlige myndigheter.

Oslo kommune foreslår at en rapporteringsplikt reguleres i rapporteringsforskriften.

2.9 Tilgjengelighet til salgs- og skjenkesteder

Helse- og omsorgsdepartementet forslår å ikke regulere tilgjengelighet til skjenkesteder for personer med nedsatt funksjonsevne i alkoholloven.

Oslo kommune er enig i vurderingen og anser kravet til universell utforming for offentlig og private virksomheter rettet mot allmennheten tilstrekkelig regulert i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven og plan- og bygningsloven.

2.10 Endring av vinmonopolloven § 12

I henhold til Vinmonopolloven § 12 skal styret i AS Vinmonopolet etter utløpet av regnskapsåret sende inn et utdrag av selskapets regnskaper og en beretning om dens virksomhet. Utdraget og beregningen skal forelegges Kongen. Departementet foreslår at bestemmelsen endres slik at setningen om at utdraget og beretningen skal forelegges Kongen tas ut.

Oslo kommune har ingen merknader til endringsforslaget.

2.11 Innarbeiding av gruppebetegnelse i alkoholloven

Oslo kommune støtter forslaget om å endre alkoholloven slik at gruppebetegnelse for alkoholfri drikke, alkoholsvak drikke og alkoholholdig drikke gruppe 1, 2 og 3 innarbeides i loven og ser positivt på at dette spesifiseres også i alkoholloven og ikke kun i forskriften.

Oslo bystyres sekretariat, den 17. desember 2009

Siv Songedal
Godkjent og ekspedert elektronisk